

**ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

*Навчально-науковий інститут
менеджменту та психології*

*Кафедра публічного управління і
проектного менеджменту*

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Лідерство та комунікативне забезпечення публічного управління та адміністрування

Загальна інформація	Пояснення
Ступінь вищої освіти*	доктор філософії
Освітня програма*	Освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність*	281 Публічне управління та адміністрування
Рік навчання, семестр *	1-й, 2-й
Кількість кредитів*	4
Форма навчання*	денна, заочна
Форма підсумкового контролю*	залік
Мова викладання*	українська
Інформація про викладача	
Лектор*	 <p>Ковтун Оксана Анатоліївна кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри</p>
Профайл лектора*	<p>Профіль вченого на сайті УМО: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/kovtun-oksana-anatoliivna</p>

	<p>ORCID iD https://orcid.org/0000-0002-0159-730X</p> <p>Профіль вченого у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=s6z9be4AAAAJ&hl=uk&authuser=1</p> <p>Профіль вченого у ResearchID https://publons.com/researcher/3313129/kovtun-oksana/</p>
Канали комунікації*	<p>Сторінка кафедри на сайті Університету: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/o-kafedre</p> <p>Адреса корпоративної електронної пошти: kafedraupzd@ukr.net</p> <p>Новини та оголошення: http://umo.edu.ua/institutes/imp/ogholoshennja</p> <p>Особиста електронна пошта викладача: kovtun.oa71@uem.edu.ua</p>
Про дисципліну	
Анотація курсу: в т.ч. мета та цілі курсу*	<p>Актуальність дисципліни обумовлена процесом модернізації, реформ, переходу в управлінській діяльності до сучасних європейських стандартів, що актуалізує необхідність перетворення публічної служби України на сервісну, яка передовсім забезпечує потреби й інтереси громадян, стоїть на варті загальноєвропейських принципів демократії щодо дотримання верховенства права і прав людини. У цьому контексті невідкладним пріоритетом постає формування нової, сучасної ефективної системи комунікативної взаємодії органів публічної влади та місцевого самоврядування, формування інформаційно-комунікативної культури державного службовця урахуванням сучасних вимог до лідерів змін.</p> <p>Мета — формування системи професійної компетенції (знань, практичних вмінь та навичок) щодо: формування лідерських навичок, побудови команди та принципів, інструментів, механізмів комунікаційної взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з об'єктами публічного управління й адміністрування шляхом використання відповідних методів та інформаційно-комунікаційних технологій задля покращення рівня й якості публічних послуг, що надаються громадянам.</p> <p>Основні завдання: формування навичок критичного аналізу сучасних наукових концепцій і теорій комунікацій; підвищення рівня управлінської компетенції за допомогою набуття спеціальної підготовки в сфері комунікативної діяльності в публічному управлінні; оволодіння методологією побудови взаємодії між органами публічної влади та громадськими, бізнесовими інституціями, а також громадянами шляхом професійно організованої комунікативної діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування; оволодіння методами, техніками та технологіями розробки стратегії комунікативної взаємодії в публічному управлінні й адмініструванні; формування навичок з нормативно-правового та організаційного регулювання інформаційно-комунікативної діяльності в публічному управлінні; оволодіння інструментами управління командою на державній службі та в органах місцевого самоврядування з урахуванням сучасних теорій лідерства.</p>

Компетентності та результати навчання*
Перелік соціальних, м'яких навичок (soft skills)

Загальні компетентності. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми. Здатність вчитися, оволодівати новими знаннями в сфері комунікаційної взаємодії в публічному управлінні, ініціювати дослідницько-інноваційні проєкти щодо розробки та реалізації стратегій (концепцій, планів) комунікації в публічному управлінні та адмініструванні, автономно працювати над їх розробкою та реалізацією. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво під час розробки та реалізації комунікаційного процесу в публічному управлінні та адмініструванні.

Фахові компетентності. Здатність застосовувати новітні форми комунікації громадськості і влади, впроваджувати підходи нового публічного управління і концепції належного врядування в діяльності публічних адміністрацій. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями (документи) розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації стосовно управління комунікаційною взаємодією в публічному управлінні та адмініструванні. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань в галузі інформаційно-комунікаційної взаємодії; навички управління інформацією; здатність до комунікації, взаємодії; відчуття ваги помилки; здатність прийняття рішень, відповідальність. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії для потреб сталого розвитку. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вирішення складних управлінських і соціальних проблем в галузі інформаційно-комунікаційної взаємодії, вдосконалення публічного управління та адміністрування в умовах змін. Набуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукових досліджень іноземною мовою (англійською або іншою мовою Європейського Союзу) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основні теоретичні концепції, предмет, методи, завдання наук про лідерство та комунікації;
- принципи, форми та методи організаційного забезпечення комунікативної взаємодії у публічному управлінні та адмініструванні;
- нормативно-правові основи регулювання інформаційно-комунікативної діяльності у публічному управлінні та адмініструванні;
- принципи та механізми комунікативної взаємодії з громадськими інститутами, бізнесом та громадянами;
- механізми підвищення ефективності використання інформаційно-комунікативних технологій для взаємодії з громадськістю та бізнесом;
- порядок звернення громадян до органів публічної влади;
- загальні засади організації та проведення консультацій з громадськістю;
- основні засади формування та реалізації комунікаційної стратегії згідно із цілями сталого розвитку;
- зарубіжні практики організації електронного урядування та електронної демократії;

	<ul style="list-style-type: none"> – сучасні підходи та інструменти е-комунікацій у публічному управлінні; – інформаційно-комунікаційні ресурси органів публічної влади; – стилі лідерства (в т.ч. політичного); – принципи визначення та розподілу командних ролей та факторів впливу на ефективність діяльності команди; – інструменти управління командою на державній службі та особливостей її мотивації; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – абстрактно мислити, аналізувати й синтезувати інформацію, отриману в процесі комунікації; – використовувати сучасні методи обробки й інтерпретації інформації під час наукових досліджень та інноваційної діяльності; – нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті управлінські рішення у процесі комунікативної взаємодії; – займатися саморозвитком, самореалізацією у процесі аналізу та підготовки професійної документації; – володіти арсеналом ефективних комунікативних прийомів (інструментів), які дають змогу гармонізувати відносини між суб'єктами публічного управління та громадськими, бізнесовими інститутами; – здійснювати комунікацію на різних рівнях відповідно до вимог моралі та професійної етики; – аналізувати й оцінювати державну комунікативну політику та представляти результати її реалізації на державному, регіональному, місцевому рівнях; – розробляти стратегію і тактику зв'язків з громадськістю для органів державної влади та органів місцевого самоврядування; – формувати проекти стратегій та концепцій комунікативної діяльності публічних органів влади; – організовувати комунікативні взаємозв'язки в органах публічної влади та між ними та громадянським суспільством у ході розробки та реалізації управлінських рішень; – застосовувати основні технології зв'язків із засобами масової комунікації для участі у процесі висвітлення діяльності органу публічної влади; – приймати обґрунтовані рішення в складних, непередбачуваних та конфліктних умовах, діяти соціально відповідально та свідомо; – визначати та вирішувати проблемні питання в комунікації органів публічного управління та адміністрування; – визначати та вирішувати проблемні питання в комунікації органів публічного управління та адміністрування; – визначати та розуміти свій стиль лідерства та іміджу; – контролювати емоції у взаємовідносинах з іншими людьми, будувати довірливі відносини; – виявляти конфлікти та знаходити шляхи їх вирішення; – приймати позицію підтримки колективного інтелекту та залучати свою команду; – використовувати колективний інтелект як командний спосіб прийняття рішень; – розпізнавати, виявляти та аналізувати фактори впливу на побудову роботи з людьми, заохочення командної роботи, ефективну комунікацію.
Структура курсу*	<p>Тема 1. Сучасні теорії лідерства: сутність, зміст та аналіз сучасних підходів до феномену лідерства в комунікаційних процесах.</p> <p>Тема 2. Організаційне забезпечення комунікативної взаємодії у публічному управлінні.</p>

<p>Тема 3. Нормативно-правове регулювання інформаційно-комунікативної діяльності в публічному управлінні.</p> <p>Тема 4. Організація внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Тема 5. Комунікації з громадськістю в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Тема 6. Електронне урядування в сучасній системі публічного управління.</p> <p>Тема 7. Основні засади формування та реалізації комунікаційної стратегії в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Тема 8. Публічний виступ та технології комунікації з цільовою аудиторією.</p>			
<i>Години (лекц./ сем.)</i>	<i>Тема</i>	<i>Результати навчання за дисципліною</i>	<i>Завдання</i>
-/2	Тема 1. Теоретичні засади комунікації, комунікативного процесу та комунікаційного простору. Сучасні теорії лідерства: сутність, зміст та аналіз сучасних підходів до феномену лідерства в комунікаційних процесах	Знати: Поняття та сутність комунікацій в публічному управлінні. Наукова парадигма комунікації у публічному управлінні. Види комунікацій. Способи і засоби комунікації. Класифікація комунікації та інформації. Поняття та базові елементи комунікативного процесу. Комунікативна підсистема в публічному управлінні.	Вивчити самостійно: Інформаційний та комунікативний простори у сфері публічного управління. Комунікативні бар'єри: види, причини їх виникнення та способи усунення. Основні концепції лідерства.
1/1	Тема 2. Організаційне забезпечення комунікативної взаємодії у публічному управлінні	Знати: Принципи забезпечення комунікативної взаємодії в публічному управлінні. Основні функції комунікативних підрозділів (фахівців з комунікацій) в публічному управлінні. Місце комунікативного підрозділу в структурі органу публічної влади та місцевого самоврядування.	Вивчити самостійно: Типи та структура комунікативних підрозділів в публічному управлінні. Лідерські позиції органів публічного управління та/або їх посадових осіб у певному комунікативному просторі.
1/2	Тема 3. Нормативно-правове регулювання інформаційно-комунікативної діяльності в публічному управлінні	Знати: Закони України, в яких визначаються окремі аспекти комунікативної діяльності у публічному управлінні. Закони України, що регулюють діяльність засобів масової інформації. Нормативно-правові акти, що регулюють окремі питання взаємодії органів публічної влади та місцевого самоврядування із громадськістю. Поняття звернення	Вивчити самостійно: Принципи комунікативної діяльності в публічному управлінні, встановлені в положеннях Конституції України. Аспекти комунікативної діяльності у публічній сфері, що унормовуються Цивільним та Кримінальним кодексами України. Інструкція з діловодства щодо звернень

		громадян. Форми, види та основні вимоги до звернення. Права громадянина при розгляді звернення. Порядок надсилання та розгляду електронної петиції.	громадян. Порядок та особливості розгляду звернень громадян органами публічної влади та іншими суб'єктами діяльності у сфері публічного управління. Організація особистого прийому громадян.
-/1	Тема 4. Організація внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні та адмініструванні	Знати: Вертикальні та горизонтальні комунікації в системі публічного управління та адміністрування. Форми та методи внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні. Організація ділової комунікації в публічному управлінні. Стилї ділової комунікації та управління. Комунікативна культура в органах публічної влади та місцевого самоврядування.	Вивчити самостійно: Зміст і структура внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні. Інформація та вимоги до неї. Організація та ведення документообігу в органах публічної влади та місцевого самоврядування.
1/2	Тема 5. Комунікації з громадськістю в публічному управлінні та адмініструванні.	Знати: Громадська думка та її значення у формуванні та реалізації державної політики. Види публічних заходів. Форми консультацій із громадськістю. Методи вивчення, оцінювання та врахування громадської думки під час прийняття управлінських рішень. Інструменти взаємодії посадових осіб публічної влади з громадськістю. Порядок проведення консультацій із громадськістю. Орієнтовний план проведення консультацій із громадськістю. Практика держав світу по організації консультацій з громадськістю. Системи впливів в процесі проведення консультацій з громадськістю.	Вивчити самостійно: Поняття, види, класифікація та структура колегіальних консультативно-дорадчих органів. Діяльність громадських рад при органах державної влади та органах місцевого самоврядування: основні завдання, функції, повноваження, формування складу представників. Участь громадської ради у прийнятті управлінських рішень та інструменти її взаємодії з органами публічної влади.
1/2	Тема 6. Електронне урядування в сучасній системі публічного управління	Знати: Державна інформаційна політика в Україні в	Вивчити самостійно: Системи оцінювання розвитку

		умовах розвитку інформаційного суспільства. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства. цифровий підпис.	інформаційного суспільства та електронного урядування. Інформаційно-комунікаційне забезпечення ефективної діяльності влади. Інформатизація органів влади. Електронний уряд: проблеми та пріоритети. Надання електронних послуг. Електронний документообіг та електронний
1/2	Тема 7. Основні засади формування та реалізації комунікаційної стратегії в публічному управлінні та адмініструванні	Знати: Роль, мета, завдання, функції, види, користувачі та бенефіціари комунікаційної стратегії. Основні етапи формування та реалізації комунікаційної стратегії. Стратегічні та оперативні цілі. Визначення цільової аудиторії, основних форм і каналів комунікації. Оцінка поточної ситуації на основі проведення PEST-аналізу та SWOT-аналізу. Планування ресурсів для забезпечення реалізації стратегії.	Вивчити самостійно: Нормативно-правовий, організаційний, інституціональний, фінансовий, кадровий, мотиваційний механізми формування та реалізації комунікаційної стратегії. Ключові показники ефективності та методи оцінки комунікаційної стратегії.
1/2	Тема 8. Публічний виступ та технології комунікації з цільовою аудиторією	Знати: Різновиди публічного виступу. Професійна лексика та етичні норми спілкування. Комунікативні ситуації та комунікативна поведінка. Інструментарій ораторської майстерності. Мовні особливості публічного виступу. Види презентаційних матеріалів, вимоги до їх структури, змісту й оформлення. Програмні сервіси для створення презентацій. Засоби та прийоми вербальної й невербальної комунікації. Сучасні підходи до використання е-комунікації. Інструменти е-	Вивчити самостійно: Роль і значення публічного виступу у діяльності посадових осіб органів публічної влади, політичних і громадських діячів. Організація та етапи підготовки спікера до публічного виступу. Оцінка можливих варіантів реакції співрозмовників. Запобігання конфліктів під час публічного виступу. Вивчення громадської думки щодо діяльності органів публічної влади та надання адміністративних послуг за допомогою

		комунікації у діяльності суб'єктів публічного управління. Ефективність комунікації у соціальних мережах.	засобів е-комунікації. Програмне забезпечення. Інформаційно-комунікаційні ресурси органів публічної влади.
Місце дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	<p>Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: соціологічних, педагогічних, психологічних, економічних наук тощо.</p> <p>Перелік дисциплін, для вивчення яких передують дисципліні: ОК1 Філософія освіти і методологія наукових досліджень, ОК2 Гносеологічні, аксіологічні, праксеологічні аспекти публічного управління, ОК8 Методологія проєктного менеджменту для наукових та інноваційних досліджень (публічний сектор)</p> <p>Перелік дисциплін, для вивчення яких обов'язкове знання даної дисципліни: ОК4 Стратегічний розвиток та управління змінами в публічному управлінні, ОК7 Трансформація публічного простору в умовах цифровізації</p>		
Розширена інформація			
Методи, технології навчання та викладання	<p>Дисципліна передбачає навчання із застосуванням наступних методів: метод наукового пізнання, метод критичного аналізу, методи оцінки і синтезу комплексних ідей, інтерактивні методи (робота в парах та малих групах), дистанційні методи (online-сервіси), мультимедійний метод (презентація), діалогові методи, неімітаційні методи (проблемна (дискусійна) лекція, ситуаційні (дискусійно-дослідницькі) практичні завдання, дискусія, ситуаційні вправи), імітаційні методи (формування системного підходу до вирішення наукових проблем, виділення варіантів гіпотез розв'язання проблем, налагодження ділових та особистих контактів)..</p> <p>Лекції забезпечують здобувачів вищої освіти науково-практичними матеріалами з основ, теорії і практики комунікативного процесу, із загальних питань організаційного, нормативно-правового та інших механізмів комунікативної взаємодії в публічному управлінні і адмініструванні, технології публічного виступу, презентації результатів та професійної самопрезентації, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>На практичних заняттях формуються навички критичного мислення, здатність логічно, аргументовано висловлювати власні погляди з певного питання, активізації пізнавальної діяльності здобувачів за рахунок асоціації їх власного досвіду з предметом навчання сприяють завдання для самостійної роботи, виконання яких надає здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання на практиці.</p> <p>Самостійне навчання реалізується також у підготовці до практичних занять, у виконанні індивідуальних творчих завдань, у роботі з підготовки мультимедійних презентацій, що будуть проаналізовані, обговорені та оцінені в академічних групах.</p> <p>Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та матеріалів інформаційних ресурсів, синтезу та аналітичного мислення.</p>		
Засоби навчання	Мультимедійна апаратура, екран, бібліотечні фонди, проектор, фліпчарт		

Інформаційні ресурси*	Основна література
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бунік В. Свідоме лідерство: характеристика та етапи становлення. Академія гостинності. 2020. № 6. С. 60–65. 2. Васильєва О. І., Васильєва Н. В. Інноваційне лідерство в публічному управлінні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 11. С. 60–64. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.11.60 3. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації: монографія / за заг. наук. ред. В.Ф. Іванова. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2012. 387 с. 4. Грищенко І. М. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку лідерства в системі місцевого самоврядування: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.04. Київ, 2017. 36 с. 5. Дзяна Г., Андрій М. Роль комунікації в реалізації компетенцій органів публічної влади. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 2(55). Ч. 1. С. 72-79. URL : http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/2/06.pdf. 6. Дзяна Г. Налагодження комунікації між владою і суспільством у період проведення реформ. Теорія та практика державного управління. 2017. № 2. С. 1-7. 7. Дрешпак В.М. Інформаційний, комунікативний, семіотичний простори державного управління: спільне, відмінне та особливе. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2012. Вип. 2(8). URL: http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2012-02(8)/12dvmsvo.pdf. 8. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В. П. Трошинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с. 9. Єганов В.В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні. Державне будівництво. 2012. № 2. URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/2012-2/doc/1/05.pdf. 10. Інноваційний університет і лідерство: проект і мікропроекти - II / відп. ред. Т. В. Фініков, Р. Сухарські. Київ: Fundacja "Instytut Artes Liberales", 2017. 460 с. 11. Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / В.С. Куйбіда, О.В. Карпенко, А. В.Дуда [та ін.] ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, О. В. Карпенка. К. : КП «Компринт», 2018. 364 с. 12. Кандагура К.С. Комунікативні проекти в умовах інформаційного суспільства: вітчизняні та зарубіжні моделі. Науковий вісник Академії муніципального управління: зб. наук. праць. Серія: Управління. 2015. Вип. 1. С. 139-149. 13. Клімушин П.С. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : монографія. Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2016. 524 с. 14. Колесник Л.Л. Сучасні підходи до розвитку лідерства на державній службі. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3 (89). С. 174–177. 15. Литвинова Л.В. Особливості комунікативної культури в органах публічної влади. Державна служба, служба в органах місцевого самоврядування. 2014. С. 35-44. 16. Лідерство у XXI столітті. Економічні проблеми XXI століття: міжнародний та український виміри : монографія; за ред. С. І. Юрія, Є. В. Савельєва. Київ: Знання, 2007. С. 498-522. 17. Омельчук А.І. Комунікативна культура державного службовця: понятійно-категорійна сутність. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2011. № 8. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=312. 18. Почепцов Г.Г. Сучасні інформаційні війни. К. 2016. 498 с. 19. Радченко О.В., Погорелий С.С. Моделювання інформаційної взаємодії між органами публічної влади та суспільством. Державна

політика. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. С. 77-81. URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/2/06.pdf>.

20. Сурай І.Г. Особливості дослідження феномену лідерства в публічному управлінні (методологічний аспект). Науковий вісник: Державне управління, 2020, 3(3(5)), С. 216–227. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2020-3\(5\)-216-227](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2020-3(5)-216-227)

21. Толкованов В.В. Розвиток лідерства на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування як один із пріоритетних напрямів адміністративної реформи в Україні. Лідерство в державному управлінні : щорічні Рішельєвські академічні читання / гол. ред. : В.В. Толкованов ; Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.». Одеса : Юрид. літ., 2012. С. 3–8.

22. Топольницька Т.Б. Комунікативний аспект у формуванні іміджу органів публічної влади. Економіка і суспільство. Вип. 20. 2019. С. 593-598.

23. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів: АзАрт, 2013. 107 с.

24. Хаїтов П.О. Розвиток трансформаційного лідерства на державній службі: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.03. Дніпро, 2017. 212 с.

25. Чебан О. Оцінювання виконання комунікаційної функції органів публічної влади. Державне управління та місцеве самоврядування. 2016. Вип. 2. С. 59-66.

26. Шмагун А.В. Завдання та перспективи української моделі мовної політики. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Державне управління». 2020. Том 31 (70). № 3. С. 193-197.

27. Шпига П.С., Хмельницька М.О. Цифрові комунікації між владою та громадою: проблеми, ризики, бар'єри. Державне управління: теорія та практика. 2019. №2. С. 13-20. URL : <http://e-ratp.academy.gov.ua/pages/dop/26/files/72713687-acsec-4e4e-8f37-e95f2ec8e8f1.pdf>.

28. Юзькова О.І., Халецька А.А. Аналіз сучасного стану та тенденцій інноваційного лідерства в публічному управлінні. Публічне управління та регіональний розвиток. 2020. № 9. С. 915-940.

29. Schwarz G., Eva N., Newman A. Can public leadership increase public service motivation and job performance? Public Administration Review. 2020. № 80 (4). P. 543–554.

Підручники та посібники

30. Алюшина Н.О. Ділова комунікація в державних інституціях (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К. : НАДУ, 2015. 92 с.

31. Бельська Т.В., Дегтяр О.А., Волик С.В. Лідерство і комунікації в публічному управлінні : конспект лекцій для студентів спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 51 с.

32. Гошовська В.А. Мовна політика в Україні : навч.-метод. матеріали / уклад. А.В. Фоменко, Ю.В. Стрілецька. К. : НАДУ, 2013. 36 с.

33. Драгомирецька Н.М., Кандагура К.С., Букач А.В. Комунікаційна діяльність в державному управлінні: навч. посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.

34. Дрешпак В.М. Комунікації в публічному управлінні: навч. посібник. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.

35. Електронне урядування : опорний конспект лекцій / Дзюба С.В. та ін.; за ред. А.І. Семенченка. Київ. 2012. 266 с.

36. Єгорова Т.Д. Ефективна комунікація: публічний виступ: навч. посібник. Нац. Академія держ. упр. при Президенті України. Київ: НАДУ, 2018. 163 с.

37. Комунікативна діяльність публічної особи : навч.-метод. посіб. /

уклад. : С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, Р. І. Ленда та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Н. Г. Попович. – К. : НАДУ, 2014. – 48 с.

38. Комунікації в публічному адмініструванні : конспект лекцій / [О. В. Шебаніна, В. П. Клочан, С. І. Тищенко та ін.]. Миколаїв : МНАУ, 2018. 200 с.

39. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад. : Гошовська В.А. та ін. Київ : К.І.С., 2016. 130 с.

40. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. Київ : К.І.С., 2016. 130 с. (Серія «Бібліотечка лідера місцевого самоврядування»).

41. Коротич О.Б. Комунікації у державних інституціях: навч. посібник. Харків: вид-во ХарПІ НАДУ «Магістри». 2012. 200 с.

42. Логунова М., Лашкіна М., Гвоздик П., Алексєєв А. Комунікації судової влади : науково-практичний посібник. К : АДЕФ-Україна, 2011. 276 с.

43. Почепцов Г.Г. Теорія комунікацій. Київ: Київський університет. 1999. 238 с.

44. Соснін О.В., А.М. Міхненко, Литвинова Л.В. Комуникативна парадигма суспільного розвитку : навч. посібник. К : НАДУ, 2011. 220 с.

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Довідник з Європейської інтеграції. URL: www.eu-directory.ua.info.

2. Європейська та євроатлантична інтеграція України. *Міністерство освіти і науки України* : офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=integration>.

3. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. №54к/96-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 р. №2341-ІІІ. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

5. Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації : Указ Президента України від 05.05.2011 р. № 547/2011. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 05.05.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/547/2011#Text>.

6. Про державну службу : закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

7. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

8. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : закон України від 16.11.1992 р. № 2782-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>.

9. Про електронний цифровий підпис: закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/852-15#Text>.

10. Про електронні документи та електронний документообіг : закон

України від 22.05.2003 р. № 851-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

11. Про захист персональних даних : закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.

12. Про звернення громадян : закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

13. Про інформаційні агентства : закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

15. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : закон України від 23.09.1997 р. № 539/97-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

16. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України : закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>.

17. Про телебачення і радіомовлення : закон України від 21.12.1993 р. № 3759-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>.

18. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 р. №435-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

Правила та вимоги

Оцінювання досягнень
здобувача вищої
освіти*

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота								ІТПЗ 1	ІТПЗ 2	Есе	Всього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
10	5	5	5	5	10	10	10	10	10	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

	<table><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		
Дедлайни та перескладання*	Перескладання та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДЗВО «УМО» Режим доступу: http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4				
Правила академічної доброчесності*	Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до вимог норм доброчесності Режим доступу: http://umo.edu.ua/vnutrishni-normativni-dokumenti				
Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами	У сучасних умовах гуманізації освіти, її відкритості та вимог забезпечення усіх верств населення високим рівнем освіченості, особливу увагу необхідно звернути на організацію навчальної діяльності з особами, які мають особливі потреби. Це питання набуває актуальності через постійне зростання кількості таких осіб, що впливає на необхідність перегляду підходів до організації освітнього процесу з урахуванням їхніх потреб. Тому в державі створюються сприятливі умови, які б могли допомогти особам з проблемами розвитку, задовольнити їх потреби, виходячи із реальних можливостей особистості і вимог суспільства. Однією із державних програм такого роду є «Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами» та інші нормативно-правові документи. Саме гнучкість освітньої системи дозволить отримати освіту відповідно до потенційних можливостей особистості. Основними шляхами реалізації концепції визначено варіативність навчальних планів, освітніх програм та технологій навчання, які б сприяли включенню дітей з особливими потребами у відповідну освітню систему. Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9				
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	Формами отримання зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти є: 1. Виконання письмових робіт із поданням їх через корпоративну електронну пошту. 2. Виконання індивідуальних творчих завдань із поданням їх через корпоративну електронну пошту, презентація результатів. 3.Онлайн консультації з навчальної дисципліни. 4. Анкети та результати зворотного зв'язку: http://umo.edu.ua/anketi-ta-rezultati-zvorotnjogho-zvjaku				
Оновлення	Здійснюється кожного року, спираючись на аналіз новітніх наукових досліджень та практичних доробок в галузі публічного управління. Процедура внесення змін регламентується внутрішніми нормативними документами Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО».				

	<p>1. Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9</p> <p>2. Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/tc4Sql</p>
--	---